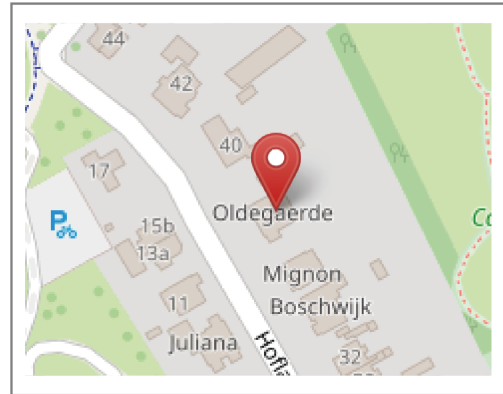

Villa Palenstein
Hoflaan 38
6953 AM Dieren

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000050
Inschrijving register 15 juni 2009
Kadastrale aanduiding Dieren U 947

De witgepleisterde villa 'Palenstein', nu genaamd de 'Notenbalk' werd in 1875 gebouwd in een door de neo-classicistische traditie beïnvloede eclectische stijl in opdracht van de leerlooier S. Hupkes. In de door een gietijzeren sierhek van de weg gescheiden tuin.

De villa heeft een vierkante plattegrond en bestaat uit twee verdiepingen gedekt door een afgeplat pannen schilddak. Het pand heeft een rondom lopend hoofdstel bestaan uit een architraaf, gepleisterd fries een geprofileerde kroonlijst, waarin goot. Het hoofdstel is gekornist om de op de hoeken van het pand liggende pilasters met verdiepte velden en het middenrisaliet. Ter hoogte van de hoekpilasters en de risaliet zijn onder de kroonlijst fraaie consoles (vermoedelijk in terra cotta of kunststeen uitgevoerd) aangebracht. Rondom lopende gepleisterde plint.

De drie vensterassen brede voorgevel heeft een middenrisaliet waarin een portiek met de oorspronkelijke ingangsdeur waarboven een houten balkon met gietijzeren balusters en openslaande deuren met bovenlicht. Voor het bovenlicht bevindt zich een houten lambrequin. De omlijsting van het portiek en het venster op de verdieping worden beide bekroond door kuifstukken in de vorm van een festoen. De vensters in de gevels zijn vrijwel alle getoogd. In de voorgevel op de verdieping schuiframen met de indeling 2x(1+1), op de begane grond enkelruits schuiframen. De vensters in voor-, zij- en achtergevels zijn merendeels voorzien van persiënnes.

Linkerzijgevel: twee vensterassen. Links een getoogd enkelruits schuifraam, rechts openslaande dubbele deuren. Op de verdieping twee getoogde 2x(1+1) schuiframen.

Achtergevel: links een houten waranda met aan de voorzijde een balustrade met gietijzeren balusters. De waranda wordt aan de bovenzijde afgesloten door een kroonlijst waaronder een houten sierlijst. De bovenzijde fungeert als balkon en heeft eveneens een balustrade met gietijzeren balusters. Rechts een uitbouw met moderne ramen. Op de verdieping links dubbele vierruits openslaande deuren met een tweeruits bovenlicht. Daarnaast een klein rechthoekig vierruits venster, uiterst rechts een 2x(1+1) schuifraam. Verder bevinden zich in de gevel twee kleine en een groot recht afgesloten venster. Twee moderne dakkapellen.

Rechterzijgevel: twee vensterassen. Links een bijzonder fraaie tot serre verbouwde veranda. Deze is voorzien van een houten balustrade met gietijzeren balusters. De serre wordt afgesloten door overstekend plat dak met een aan de onderzijde rijk versierde houten daklijst die bovendien aan de bovenzijde voorzien is van een in gietijzer of zink uitgevoerde crête. Rechts een schuifraam. Op de verdieping twee 2x(1+1) schuiframen. In de tuin bevindt zich een houten achthoekige theekoepel gedekt door een achthoekig tentdak bekroond door een makelaar. Het interieur van het pand is grotendeels oorspronkelijk en bevat een tochtput met geëst glas, een hal met een vloer van witte marmeren tegels, een oorspronkelijke trap met een fraaie en zeer rijk gesneden eindbaluster in neo-Lodewijk XV-trant, deur-

omlijstingen met paneeldeuren, gekleurde glas in lood ramen ter hoogte van het bordes tussen begane grond en verdieping, marmeren schoorsteenmantels in diverse soorten marmer uitgevoerd o.a. zwart marmer in de kamers en suite en wit met bruin geaderd marmer in de linker voorkamer. Verder diverse stuc- en/of beschilderde plafonds in eclectische trant.

Conclusie.

Van architectuurhistorische waarde omwille van de gaaf bewaarde hoofdvorm, de detaillering, het materiaalgebruik, het interieur en als voorbeeld van een villa in de door de neo-classicistische traditie beïnvloede eclectische trant. Opvallende detaillering van de erker met gietijzeren balusters en daklijst en een rijk uitgevoerd en gaaf bewaard interieur. Onderdeel van het ensemble villa's aan de Hoflaan uit het laatste kwart van de negentiende eeuw en het eerste decennium van de twintigste eeuw.

Voldoet aan de basisnormen a en b, alsmede aan de meerwaarden nrs. 1, 2, 3, 4 en 6. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 1, sub a, b en o van de Gemeentelijke Monumentenverordening.

Literatuur:

Gemeentearchief Rheden: archief Kad.

Opnamedata: 22-09-1989(c), 6-01-1990(g), 27-02-1990(j), 02-05-

Inventarisator: Gelders Genootschap (R.C.)

Neg. nrs. : D-c.2, g.1, g.2, j.8, r.3.

Voorgevel Villa Palenstein – 2016. Foto: Marjo Hendrix / fotoclub Veluwezoom © CC BY-NC-ND